

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-03-17
meddelad i
Östersund

Mål nr M 2476-15

SÖKANDE

BillerudKorsnäs Skog och Industri AB, 556023-8338
801 81 Gävle

Ombud: Advokat Thomas Carlberg
Alrutz Advokatbyrå AB
Box 7493
103 92 Stockholm

SAKEN

Ansökan om ändring av villkor avseende hetvattenpannan vid BillerudKorsnäs Gävle, Gävle kommun

Avrinningsområde: 52/53 N: 6729609 E: 624059 (SWEREF 99)

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen fastställer följande villkor för utsläpp till luft av svavel, kväveoxider och stoft vid *drift av endast hetvattenpannan* vid BillerudKorsnäs Skog och Industri AB:s anläggning Gävle bruk. Villkoren gäller från och med 2018-01-01 till och med 2018-06-30.

- 4a. Utsläpp av svavel till luft får som årsmedelvärde inte överstiga 125 mg S/MJ_{bränsle}.
- 5a. Utsläpp av kväveoxider (NO och NO₂ räknat som NO₂) till luft får som årsmedelvärde inte överstiga 150 mg NO₂/MJ_{bränsle}.
- 9b. Utsläpp av stoft till luft från oljeeldning får inte överstiga 1 ton per kalenderår. Om pannans drifttid under ett kalenderår överstiger 16 driftdygn får utsläppen av stoft som dygnsmedelvärde under 75 procent av driftdygnet under varje kalenderår inte heller överstiga 0,7 g/kg olja.

Mark- och miljödomstolen fastställer följande slutliga villkor för utsläpp till luft av svavel, kväveoxider och stoft vid *drift av endast hetvattenpannan* vid

Dok.Id 260777

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 88	måndag – fredag 08:00-16:00

BillerudKorsnäs Skog och Industri AB:s anläggning Gävle bruk. Villkoren gäller från och med 2018-07-01.

- Utsläppen av kväveoxider får vid förbränning av flytande bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 450 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
 - Utsläppen av kväveoxider får vid förbränning av naturgas som årsmedelvärde inte överskrida 100 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
 - Utsläppen av kväveoxider får vid förbränning av biogas som årsmedelvärde inte överskrida 200 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
 - Utsläppen av svaveldioxid får vid förbränning av flytande bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 850 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
 - Utsläppen av svaveldioxid får vid förbränning av gasformiga bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 5 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
 - Utsläppen av stoft får vid förbränning av flytande bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 30 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
 - Utsläppen av stoft får vid förbränning av gasformiga bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 5 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
 - Drifttiden får inte överskrida 1 500 timmar per år.
 - Utsläpp av kväveoxider och stoft ska mätas med kontinuerlig mätning och svaveldioxid ska bestämmas stökiometriskt baserat på bränslets svavelinnehåll.
-

BAKGRUND

År 1972 anlades det bark- och oljeeldade kraftvärmeverket Karskär Energi vid Korsnäsverkens industriområde. Kraftvärmeverket tillståndsprövades år 2006 enligt miljöbalken. Villkor för utsläpp till luft föreskrevs för hela anläggningen omfattande bark- och oljeeldade ångpannor samt en oljeeldad hetvattenpanna.

I samband med att ett nytt bioeldat kraftvärmeverk, BEAB, togs i drift år 2012 togs Karskär Energi ur drift så när som på hetvattenpannan. Hetvattenpannan behövdes som reserv för produktion av fjärrvärme. Eftersom pannan inte kunde drivas inom ramen för de villkor som gällde för hela Karskär Energi ansöktes om en tillfällig villkorsändring till och med 31 december 2017. Under perioden skulle framtida system för säker fjärrvärmeförsörjning och behovet av framtida drift av hetvattenpannan utredas.

BillerudKorsnäs Skog och Industri AB (BillerudKorsnäs), i vilket Karskär Energi uppgått, har nu meddelat att hetvattenpannan kommer att behövas även i framtiden för att säkerställa leveranser av fjärrvärme vid extrem kyla eller vid driftproblem i BillerudKorsnäs massa- och kartongfabrik.

TIDIGARE BESLUT

Miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt lämnade i dom 28 februari 2006, mål nr 2164-05, (2006 års dom) Karskär Energi AB tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att vid BillerudKorsnäs anläggningar på fastigheterna Gävle Karskär 2:5 och Gävle Karskär 5:8 bedriva verksamhet i en i domen angiven omfattning samt utföra de ändringar och nyinstallationer som skulle krävas för den utökade delen av verksamheten. Tillståndet innefattade bland annat produktion av hetvatten i en befintlig oljepanna med effekten 120 MW.

I 2006 års dom föreskrevs bl.a. följande villkor.

4. Utsläpp av svavel till luft från de befintliga olje- och barkpannorna får tillsammans som årsmedelvärde och gränsvärde inte överstiga 125 mg S/MJ_{bränsle}.

5. Utsläpp av kväveoxider (NO och NO₂ räknat som NO₂) från de befintliga olje- och barkpannorna tillsammans, får som årsmedelvärde och gränsvärde inte överstiga 90 mg NO₂/MJ_{bränsle} samt motsvarande från den nya biobränslepannan inte överstiga 80 mg NO₂/MJ_{bränsle}.
9. Utsläpp av stoft till luft från oljepannorna får som dygnsmedelvärde och riktvärde inte överstiga 1,0 g/kg olja.

Efter ansökan från BillerudKorsnäs har villkoren ändrats och kompletterats ett flertal gånger. Den 15 maj 2012, mål nr 129-12, kompletterades bl.a. villkoren 4 och 5 enligt följande.

- 4a. Utsläpp av svavel till luft vid drift av endast hetvattenpannan får under åren 2013 till och med 2017 som årsmedelvärde inte överstiga 125 mg S/MJ_{bränsle}.
- 5a. Utsläpp av kväveoxider (NO och NO₂ räknat som NO₂) till luft vid drift av endast hetvattenpannan får under åren 2013 till och med 2017 som årsmedelvärde inte överstiga 150 mg NO₂/MJ_{bränsle}.

Den 20 januari 2014, mål nr 129-12, kompletterades villkor 9 i 2006 års dom enligt följande.

- 9b. Utsläpp av stoft till luft från oljeeldning vid drift av endast hetvattenpannan får under åren 2014 tom. 2017 som dygnsmedelvärde under 75 % av driftdygnen under varje kalenderår ej överstiga 0,7 g/kg olja. Utsläppet får heller inte överstiga 1 ton stoft per kalenderår.

Vid den senaste prövning, 18 december 2015, mål nr 2476-15, ändrade mark- och miljödomstolen villkoret om utsläpp av stoft och sköt upp frågan om utsläpp av svavel och kväveoxider enligt följande.

1. 9b. Utsläpp av stoft till luft från oljeeldning vid drift av endast hetvattenpannan får under tiden fram till och med 2017-12-31 inte överstiga 1 ton per kalenderår. Om pannans drifttid under ett kalenderår överstiger 16 driftdygn får utsläppen av stoft som

dygnsmedelvärde under 75 % av driftdyggen under varje kalenderår inte heller överstiga 0,7 g/kg olja.

Med driftdygn avses varje tidsperiod om 24 timmar då hetvattenpannan är i drift under åtminstone någon del av denna period räknat från den timme på det kalenderdygn då den först tas i drift till motsvarande timme på nästkommande dygn. Antalet driftdygn uppgår således till maximalt sju per vecka.

2. Mark- och miljödomstolen skjuter upp frågan om vad som ska gälla från och med år 2018 avseende utsläpp av svavel, kväveoxider (NO och NO₂ räknat som NO₂) och stoft till luft från oljeeldning vid drift av endast hetvattenpannan till avgörande efter provotid. BillerudKorsnäs Skog och Industri AB ska under provotiden genomföra utredning och senast den 31 december 2016 ge in ett villkorsförslag till mark- och miljödomstolen.

ANSÖKAN

BillerudKorsnäs har nu redovisat genomförd utredning och yrkat att villkoren avseende utsläpp till luft från hetvattenpannan fastställs slutligt enligt följande.

Från och med 2018-01-01 till och med 2018-06-30;

- 4a. Utsläpp av svavel till luft vid drift av endast hetvattenpannan får som årsmedelvärde inte överstiga 125 mg S/MJ_{bränsle}.
- 5a. Utsläpp av kväveoxider (NO och NO₂ räknat som NO₂) till luft vid drift av endast hetvattenpannan får som årsmedelvärde inte överstiga 150 mg NO₂/MJ_{bränsle}.
- 9b. Utsläpp av stoft till luft från oljeeldning vid drift av endast hetvattenpannan får inte överstiga 1 ton per kalenderår. Om pannans drifttid under ett kalenderår överstiger 16 driftdygn får utsläppen av stoft som dygnsmedelvärde under 75 procent av driftdyggen under varje kalenderår inte heller överstiga 0,7 g/kg olja.

Från och med 2018-07-01;

- Utsläppen av kväveoxider får vid förbränning av flytande bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 450 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
- Utsläppen av kväveoxider får vid förbränning av naturgas som årsmedelvärde inte överskrida 100 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
- Utsläppen av kväveoxider får vid förbränning av biogas som årsmedelvärde inte överskrida 200 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
- Utsläppen av svaveldioxid får vid förbränning av flytande bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 850 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
- Utsläppen av svaveldioxid får vid förbränning av gasformiga bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 5 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
- Utsläppen av stoft får vid förbränning av flytande bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 30 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
- Utsläppen av stoft får vid förbränning av gasformiga bränslen som årsmedelvärde inte överskrida 5 mg/Nm^3 vid 3 procent O_2 .
- Drifttiden får inte överskrida 1 500 timmar per år.
- Utsläpp av kväveoxider och stoft ska mätas med kontinuerlig mätning och svaveldioxid ska bestämmas stökiometriskt baserat på bränslets svavelinnehåll.

Prövotidsutredning

För att säkerställa leveranser av fjärrvärme vid extrem kyla eller driftproblem vid BillerudKorsnäs massa- och kartongfabrik vintertid finns det fortfarande behov av aktuell hetvattenpanna. Det bedöms inte finnas något realistiskt alternativ till att använda hetvattenpannan vid förbrukningstoppar eller som reserv i fjärrvärme-

systemet vare sig på kort eller lång sikt. Fjärrvärme måste kunna levereras vid extrem kyla eller driftproblem då det annars skulle kunna leda till risk för människors hälsa och materiella skador.

Utsläppen från hetvattenpannan är låga men överstiger ändå kraven i förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar. Anläggningen har dock en dispens från förordningens krav vilken gäller till och med 1 juli 2018. För att hetvattenpannan därefter ska kunna fortsätta användas måste den anpassas till förordningens krav. Förordningens krav är strängare än de begränsningskrav som gäller enligt mark- och miljödomstolens deldom 18 december 2015.

Efter 31 december 2017 kommer i nuläget de ursprungliga villkoren som beslutades av miljödomstolen 2006 att gälla (dispensen gäller endast från förordningen). Dessa villkor är ännu strängare än förordningens och krav och att följa dem skulle leda till att hetvattenpannan inte längre kan utnyttjas som en del av fjärrvärmenätet.

Grundvillkoren i 2006 års dom för Karskär Energi AB är satta utifrån drift av hela anläggningen bestående av både bark- och oljepannor samt en oljeeldad hetvattenpanna. Situationen är nu helt annorlunda då anläggningen, förutom såvitt avser hetvattenpannan, tagits ur drift. Ändrade villkor för drift av endast hetvattenpannan måste därför formuleras för tiden från 1 januari 2018.

Av utredningen framgår att investeringskostnaden för att anpassa hetvattenpannan till villkoren i 2006 års dom uppgår till mellan 45 och 100 Mkr. Beräknade avskiljningskostnader skulle uppgå till 1 000 kr per kg reducerat svavel, 4 500 kr per kg kväveoxid och över 10 000 kr per kg stoft. BillerudKorsnäs anser att sådana kostnader vore orimliga i förhållande till den mycket begränsade miljönyttan vid en avvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken. Av utredningen framgår också att kostnaden för att anpassa hetvattenpannan till kraven i förordningen (2013:252) om stora förbränningsanläggningar beräknas uppgå till 23 Mkr.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen Gävleborg (länsstyrelsen), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Naturvårdsverket och samhällsbyggnadsnämnden i Gävle kommun har beretts tillfälle att yttra sig över BillerudKorsnäs villkorsförslag och utredning.

Naturvårdsverket har inte hörts av.

MSB har avstått från att yttra sig.

Länsstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har inte haft någon erinran mot de villkor som föreslagits.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har avgjort målet utan huvudförhandling.

Såsom framgår av prøvotidsutredningen kommer det fortsättningsvis att finnas behov av hetvattenpannan som reservpanna, dels för att säkerställa leveranser av fjärrvärme vid extrem kyla, dels vid driftproblem vid BillerudKorsnäs massa- och kartongfabrik vintertid. Driften varierar år från år men sammantaget bedöms drifttiden ej överstiga 1 500 timmar per år. Under 2014 och 2015 uppgick drifttiden till 120 respektive 50 timmar. Under dessa förutsättningar i kombination med bolagets förslag till villkor kommer utsläppen till luft att vara små. Domstolen delar BillerudKorsnäs uppfattning att det vid nuvarande driftsförutsättningar inte är rimligt att uppfylla villkoren enligt 2006 års dom endast för hetvattenpannan.

Remissmyndigheterna har godtagit BillerudKorsnäs villkorsförslag och det är mark- och miljödomstolens uppfattning att BillerudKorsnäs förslag till villkor inklusive slutliga villkor efter 2018-06-30, som i huvudsak överensstämmer med kraven i förordning (2013:252) om stora förbränningsanläggningar, ska fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 1** (DV 425)

Överklagande senast den 7 april 2017. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Malin Olsson Almquist

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Malin Olsson Almquist, ordförande, och tekniska rådet Lars-Gunnar Sjölund.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL DÄR MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN ÄR FÖRSTA INSTANS

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen och det måste ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn samt datum för domen och målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende mark- och miljödomstolens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i Mark- och miljööverdomstolen inte lagts fram tidigare, ska klaganden förklara anledningen till omständigheten eller beviset inte åberopats i mark- och miljödomstolen. **Skriftliga bevis** som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i Mark- och miljööverdomstolen.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.